

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-5-017 (Soruşturma/Taahhüt)
Karar Sayısı : 24-53/1186-512
Karar Tarihi : 12.12.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Gizem HEKİM, Sebahat YILMAZ, Ali Ozan ŞAHANER,
Mine ŞEVİK, Muhammed Mustafa AÇIKEL

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

: - İtameks Dış Ticaret ve Pazarlama Anonim Şirketi
Temsilcileri: Av. Baran BAŞ, Av. Ardan KAYMAZ
Dumlupınar Mah. Çeşme Sokak No:24/B K:16 D:205
Kadıköy İstanbul

D. ŞİKÂyetçi : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 21.05.2024 tarihli ve 24-23/520-M sayılı kararı uyarınca, İtameks Dış Ticaret ve Pazarlama Anonim Şirketi ve Özelcan Babymall Mağazacılık Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin bayilerine yönelik rekabeti kısıtlayıcı eylemleri aracılığıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak yürütülen soruşturma kapsamında, soruşturma taraflarından İtameks Dış Ticaret ve Pazarlama Anonim Şirketi tarafından bayilerin satış kanallarına kısıtlamalar getirilmesine yönelik iddialar kapsamında sunulan taahhütlerin değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 05.07.2023 tarihli ve 23-29/573-M sayılı kararıyla, İtameks Dış Ticaret ve Pazarlama Anonim Şirketi (İTAMEKS) hakkında, bayilerinin yeniden satış fiyatlarını belirlemek ve internet üzerinden yapacakları satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla aynı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Yürütülen önaraştırma neticesinde hazırlanan 17.05.2024 tarihli ve 2023-5-017/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, 21.05.2024 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 24-23/520-M sayılı karar ile İTAMEKS ve Özelcan Babymall Mağazacılık Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin (ÖZELCAN) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.¹

¹ Soruşturma sürecinde 08.10.2024 tarihli ve 2023-5-017/BN-04 sayılı Bilgi Notu ile ek süre talep edilmiş olup Kurulun 10.10.2024 tarihli ve 24-41/983-M sayılı kararıyla 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrası uyarınca soruşturma süresinin bitiminden itibaren altı ay uzatılmasına karar verilmiştir.

- (4) Soruşturma taraflarına haklarında soruşturma açıldığına ve 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ilk yazılı savunmalarının 30 gün içinde Rekabet Kurumuna (Kurum) intikal edecek şekilde gönderilmesi gerektiğine dair soruşturma bildirimleri yapılmış olup ilgili soruşturma bildirimleri taraflarca 10.06.2024 tarihinde tebellüğ edilmiştir. ÖZELCAN tarafından gönderilen ilk yazılı savunma 04.07.2024 tarih ve 53518 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. İTAMEKS tarafından ise süresi içerisinde birinci yazılı savunma sunulmamıştır.
- (5) Soruşturma süreci devam ederken, 03.07.2024 tarih ve 53470 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden yazıyla, İTAMEKS tarafından bayilerin satış kanallarına sınırlamalar getirilmesine yönelik uygulamalara ilişkin iddialar bakımından, söz konusu iddialar ile bağlantılı endişeleri bertaraf etmek amacıyla 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi ve 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerştirmelerde ve Soruşturmelerde Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ (2021/2 sayılı Tebliğ) kapsamında taahhüt sunma talebinde bulunulmuştur.²
- (6) Söz konusu talebe istinaden hazırlanan 16.07.2024 tarihli ve 2023-5-017/BN-01 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 18.07.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-30/705-M(1) sayılı kararla taahhüt görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir. Bu çerçevede, İTAMEKS ile 13.08.2024 tarihinde taahhüt başvurusuna ilişkin toplantı gerçekleştirilmiştir. Taahhüt görüşmeleri neticesinde İTAMEKS'in nihai taahhüt metni 25.11.2024 tarih ve 59384 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir
- (7) Taahhüt Metni'ne ilişkin olarak hazırlanan 09.12.2024 tarihli ve 2023-5-017/BN-07 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (8) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda, İTAMEKS tarafından sunulan taahhütlerin soruşturma kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu, taahhüt metninin 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası ile 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerştirmelerde ve Soruşturmelerde Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ'in 14. maddesinin birinci fıkrası uyarınca bağlayıcı hale getirilerek taahhüde konu bayilerin satış kanallarına kısıtlamalar getirilmesi eylemleri bakımından soruşturmanın İTAMEKS açısından sonlandırılabilceği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. HAKKINDA SORUŞTURMA YÜRÜTÜLEN TEŞEBBÜS: İTAMEKS

- (9) 1982 yılında otomotiv yan sanayi ürünleri üretimi ve satışı alanında faaliyetlerine "Pufi" markası ile başlayan İTAMEKS'in ana faaliyet konusunu koltuk kılıfı ve otomobil paspası üretimi ve perakende satışı oluşturmaktadır. Teşebbüsün %(.....) oranındaki hissesine sahip olan (.....) aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini de icra etmektedir.

² 03.07.2024 tarihli yazıyla İTAMEKS tarafından soruşturma kapsamındaki yeniden satış fiyatının tespitine yönelik iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca Uzlaşma Yönetmeliği kapsamında uzlaşma usulünün başlatılması da talep edilmiş olup Kurulun 07.11.2024 tarihli ve 24-45/1067-455 sayılı kararı ile, anılan iddialar bakımından süreç uzlaşma ile sonuçlanmıştır.

- (10) İTAMEKS, bebek gereçleri sektöründeki faaliyetlerine ise 1996 yılında *Britax Römer*³ markası ile (bebek arabası ve çocuk güvenlik gereçleri) başlamış olup 2007 yılında ürün portföyüne "*Koala*⁴" markasını dâhil etmiştir. 2012 yılından beri ise merkezi Amerika'da bulunan Thorley Industries LLC firmasına ait *4MOMS* markalı ev tipi ana kucağı ve anne yanı yatağı ürünlerinin Türkiye'deki tek distribütörü olarak faaliyet göstermektedir.⁵ İTAMEKS'in; "*Koala*" ve "*Britax Römer*" markalarıyla olan ticari faaliyeti 2018 yılında sona erdiğinden, teşebbüs mevcut durumda faaliyetlerine yalnızca "*4MOMS*" markası ile devam etmektedir.
- (11) Teşebbüsün ana faaliyet konusunu otomotiv yan sanayi gereçleri oluşturmakta, bebek gereçlerine yönelik faaliyetleri ise 2023 yılında %(.....)'nin altında kalmaktadır. İTAMEKS'in bebek gereçleri sektöründe hâlihazırda faaliyet gösterdiği tek marka *4MOMS* olup markanın ürün gamı, ev tipi ana kucağı (*4MOMS Mamaroo* ana kucağı) ve anne yanı yatak (*4MOMS Mamaroo Sleep Bassinet*) olmak üzere iki kategoriden oluşmaktadır. Teşebbüsün 2021 ve 2022 yıllarında bebek gereçleri faaliyetinden elde ettiği gelirin büyük bir kısmını; 2023 yılında ise (.....) ev tipi ana kucağı satışı oluşturmaktadır.
- (12) ABD menşeli bir marka olan *4MOMS* markalı bebek gereçlerinin 2012 yılından itibaren Türkiye'deki tek distribütörü konumunda olan İTAMEKS'in bebek gereçlerine ilişkin herhangi bir üretim faaliyeti bulunmamaktadır. Söz konusu ürünler İTAMEKS tarafından Amerika Merkezli Thorley Industries LLC unvanlı teşebbüsten ithal edilmekte ve ticari koşullar üzerinde anlaşılmış ve sözleşme yapılmış bayiler aracılığıyla ürünlerin perakende satışı gerçekleştirilmektedir. Bayiler, aldıkları ürünleri sözleşmeye uygun şekilde, genellikle çoklu marka satışı yaptıkları noktalarda (çevrimiçi ya da fiziki) son müşteriye ulaştırmaktadır. Dolayısıyla bayilik ilişkisinde herhangi bir münhasırlıktan bahsedilememektedir. Bununla birlikte İTAMEKS'in dağıtım sistemi, niteliği bakımından seçici dağıtım gibi özellikli bir yapı da arz etmemekte olup teşebbüs serbest dağıtım sistemi üzerinden faaliyetlerini sürdürmektedir.
- (13) İTAMEKS'in bayilerinin çoğu Türkiye genelinde hem fiziki hem de çevrim içi kanallar üzerinden ürün satışı gerçekleştiren bebek mağazalarından oluşmaktadır. Bununla birlikte, söz konusu bayilerin tamamı kendi çevrim içi satış kanalına sahip olmanın yanı sıra, e-pazar yeri olarak da adlandırılan AMAZON (<https://www.amazon.com.tr/>), HEPSİBURADA (<https://www.hepsiburada.com/>), TRENDYOL (<https://www.trendyol.com/>), ÇİCEKSEPETİ (<https://www.ciceksepeti.com/>), PAZARAMA (<https://www.pazarama.com/>) ve İDEFİX (<https://www.idefix.com/>) gibi platformlar üzerinden de ürün satışı gerçekleştirmektedir. Öte yandan İTAMEKS'in nihai tüketiciye doğrudan satış yaptığı herhangi bir perakende satış kanalı bulunmamaktadır.⁶
- (14) Teşebbüs tarafından, satış sonrası destek hizmetlerinin bizatihi ithalatçı firma konumundaki İTAMEKS eliyle verildiği, bu noktada bayilerin yalnızca müşterilerden

³ Söz konusu marka İTAMEKS'in 1996-2018 yıllarında Almanya merkezli Kindersicherheit GMBH firmasından ithalatını gerçekleştirdiği bebek arabası ve çocuk güvenlik gereçlerine yönelik bir markadır.

⁴ Söz konusu marka İTAMEKS'in 2007-2018 yıllarında Çin merkezli çeşitli tedarikçilerden ithalatını gerçekleştirdiği bebek arabası ve çocuk güvenlik gereçlerine yönelik bir markadır.

⁵ İTAMEKS'in çocuk gereçleri alanında herhangi bir üretimi bulunmamakta, teşebbüs yurt dışından ithal ettiği markaların ürünlerinin Türkiye'deki distribütörü olarak faaliyet göstermektedir.

⁶ Verilen bilgilerde, İTAMEKS'in mevcut durumda perakende seviyesinde satışı bulunmamakla birlikte, bu yönde hazırlıklarının olduğu belirtilmiştir.

gelen talebin İTAMEKS'e iletilmesinde aracı bir rol oynadığı ifade edilmiştir.⁷ Buradan hareketle, satış sonrası hizmetlerin doğrudan bayiler tarafından verilmesinin mümkün olmadığı söylenebilmektedir.

H.2. İLGİLİ PAZAR

H.2.1. Bebek Gereçleri Sektörüne İlişkin Bilgi

- (15) Bebek gereçleri sektörü, bebek ve küçük çocukların yaşamlarını kolaylaştırmak, güvenliğini sağlamak ve gelişimlerini desteklemek için tasarlanmış çok sayıda ürün kategorisinden oluşan ve çeşitli yaş grupları özelinde farklılaşma gösterebilen dinamik bir sektördür. Bu sektör, genel olarak bebekler ve küçük çocukların ihtiyaçları doğrultusunda şekillendiğinden oldukça geniş bir ürün yelpazesinden oluşmakta; bu ürünler ise bebek bakım ürünleri, beslenme ürünleri, giyim ve tekstil ürünleri, oyuncak ve eğlence ürünleri, güvenlik ürünleri ve sağlık ürünleri gibi çeşitli alt kategorilere ayrılmaktadır. Bu kapsamda;

- *Bebek bakım ürünleri* kategorisinde yer alan bebek bezi, ıslak mendil, krem, şampuan, bebek banyoları, havlu, tarak vb.,
- *Bebek besin ürünleri* kategorisinde yer alan bebek mamaları, takviye besinler vb.,
- *Bebek emzirme ve beslenme ürünleri* kategorisinde yer alan göğüs pompası, emzik, biberon, önlükler vb.,
- *Bebek tekstil ürünleri* kategorisinde yer alan kıyafet, ayakkabı, şapka ve çeşitli giyecekler vb.,
- *Mobilya ve dekorasyon ürünleri* kategorisinde yer alan bebek yatakları, bebek dolapları, bebek beşikleri, çocuk masaları, çocuk sandalyeleri, çocuk odası duvar kağıtları vb.,
- *Oyuncak ve eğlence ürünleri* kategorisinde yer alan peluş oyuncaklar, eğitici oyuncaklar, bulmacalar, oyun halıları vb.,
- *Güvenlik ürünleri* kategorisinde yer alan bebek kapı tıkaçları, çocuk koruma kapakları, bebek kapı kilitleri, bebek monitörleri vb.,
- *Bebek taşıma ve seyahat gereçleri* kategorisinde yer alan bebek taşıma çantaları, bebek taşıma *slingleri*⁸, bebek arabaları, ana kucağı vb.

gibi ürünler ilgili sektörün odak noktasını oluşturmaktadır. Bu sektörde ürünlerin tasarımı, güvenliği, ergonomisi ve çevresel etkileri gibi unsurlar ön plana çıkmakta; ayrıca, sürekli değişen ebeveyn talepleri ve çocuk ihtiyaçları doğrultusunda yenilikçi yöntemlerin benimsenmesi, sektördeki firmaların pazar trendlerine uyum sağlaması açısından önem arz etmektedir.

- (16) Bebek ve çocuk gereçleri sektörü, dünya genelindeki demografik ve sosyo-ekonomik değişimlerden doğrudan etkilenen ve büyüme potansiyeli yüksek olan sektörlerin

⁷ Nihai tüketicilerin satış sonrası herhangi bir sorunla karşılaşmaları durumunda, İTAMEKS ile bayiler aracılığıyla iletişime geçebileceği gibi e-posta, telefon yahut <https://www.itameks.com/ariza-kayit-formu.html> isimli internet sitesi üzerinden kayıt oluşturmak suretiyle sorunu doğrudan İTAMEKS'e de iletebilecekleri ifade edilmiştir.

⁸ Bebek taşıma *slingi* ya da bebek askısı, genellikle esnek materyalli bir kumaştan tasarlanan ve bebeğin ebeveynin vücuduna bağlanarak taşınmasına olanak sağlayan bir bebek ürünüdür.

başında gelmektedir. *Grand View Research*⁹ tarafından yapılan bir araştırma, küresel bebek ürünleri piyasasının 2024 yılında 337,6 milyar dolar büyüklüğünde olduğunu, 2030 yılında ise küresel çaptaki boyutunun 475,15 milyar ABD dolarına ulaşacağını tahmin edildiğini ortaya koymaktadır. Özellikle son yıllarda sektörün büyüme hızı artan bir ivme kazanmış olup bu büyümenin temelinde sektörün ekonomik krizlere karşı dirençli olması, hızlı nüfus artışı, artan gelir düzeyi, ebeveynlerin çocuklarının sağlığı, güvenliği ve konforu konusundaki bilinç düzeyinin yükselmesi ve bu doğrultuda çocuklarını daha güvenli ve sağlıklı şekilde yetiştirme istekleri, annelerin çalışma hayatındaki aktif rolü ve bebek ürünlerine yönelik talep artışları gibi önemli faktörler yer almaktadır. Ayrıca, teknolojik gelişmeler ve yenilikçi ürünlerin ortaya çıkması da sektörün dinamiklerini etkileyen unsurların başında gelmektedir. Odaklandığı müşteri grubu gereği bebek ve küçük çocuklar için özelleştirilen çeşitli tekstil, oyuncak, güvenlik ve yiyecek ürünlerini barındıran bu sektöre yön verme konusunda ebeveyn tercihleri de önem arz eden bir diğer husustur.

- (17) Ebeveynlerin çocuklarının sağlığı ve güvenliği konusundaki endişeleri, bebek ürünlerin daha sıkı düzenlemelere tabi tutulmasına ve kalite standartlarının yükseltilmesine yol açmıştır. Bu doğrultuda bebek ve çocuklara yönelik ürünler; güvenliği, kalitesi ve tüketicilerin sağlığına uygunluğunu sağlamak amacıyla küresel çapta ve Türkiye’de birçok düzenlemeye tabi tutulmuştur. Örneğin bebek formüllerine¹⁰ yönelik olarak 02.07.2019 tarihli ve 30819 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak çıkarılan 2019/14 sayılı Türk Gıda Kodeksi Bebek Formülleri ve Devam Formülleri Tebliği (Bebek Formülleri Tebliği) bebek formülleri ile ilgili bileşenlere, pestisitlerle¹¹ ilgili şartlara ve diğer çeşitli gerekliliklere yer vermektedir. Bebek Formülleri Tebliği kapsamında bebek formülleri ve devam formülleri, sadece Bebek Formülleri Tebliği’ne uygun olmaları halinde piyasaya arz edilebilmektedir.
- (18) İlgili sektöre ilişkin bir diğer düzenleme; biberon, emzik, diş kaşıyıcı gibi bebek ürünlerinin ithalatında tabi olunan standartların uygunluğunun denetlenmesi amacıyla 31.12.2023 tarihli ve 32416 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak çıkarılan 2024/17 sayılı Anne ve Bebek Ürünlerinin İthalat Denetimi Tebliği’dir. İlgili Tebliğ çerçevesinde bahse konu ürünlerin ithalatını gerçekleştirmek isteyen teşebbüslerin Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi’nde¹² tanımlanması ve teşebbüs adına işlem yapacak en az bir kullanıcının yetkilendirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte mezkûr Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin standartlara uygunluğunun denetlenmesi amacıyla bahse konu ürünlere ilişkin risk analizi veya fiili denetim de gerçekleştirilmektedir.
- (19) İlgili düzenlemelerin yanında, bazı bebek ürünlerinin kullanımı çeşitli mevzuat hükümleri çerçevesinde zorunlu kılınmış olup bu ürünlerin denetimleri adına çeşitli standartlar ve testler oluşturulmuştur. Keza oto koltuklarının kullanımına ilişkin olarak 18.07.1997 tarihli ve 23053 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Karayolları Trafik

⁹Kaynak:https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/baby-products-market?utm_source=prnewswire&utm_medium=referral&utm_campaign=fmcg_6-feb-23&utm_term=baby-products-market&utm_content=rd1/request/rs2; Erişim Tarihi: 01.12.2024.

¹⁰ Bebeklerin yaşamlarının ilk ayları boyunca kullanılması amaçlanan ve uygun tamamlayıcı beslenme sağlayıncaya kadar tek başına bebeklerin ihtiyaçlarını karşılayan gıdaları ifade etmektedir.

¹¹ Pestisit, zararlı organizmaları engellemek, kontrol altına almak ya da zararlarını azaltmak için kullanılan madde ya da maddelerden oluşan karışımlardır.

¹² Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Mevzuatı uyarınca yürütülen denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin elektronik ortamda ve risk analizi esaslı olarak yapılması amacıyla kurulan internet tabanlı uygulamayı ifade etmektedir.

Yönetmeliği'nin 150. maddesinde; “M1, M1G, N1, N1G, N2 ve N3 sınıfı araçlarda¹³ 150 cm'den kısa ve 36 kg'ın altındaki çocukların taşınması sırasında çocukların ağırlığına uygun bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (1) sayılı cetvelde yer alan çocuk bağlama sistemlerinin¹⁴ kullanılması zorunludur.” düzenlemesine yer verilmiştir. Aynı yönetmelikte çocuk bağlama sistemi olmayan bahsi geçen araçlarda 3 yaşın altındaki çocukların taşınması da yasaklanmıştır.

- (20) Oto koltuklara ilişkin standartlar ise Avrupa Birliği tarafından uygulanan “ECE R44/04 Standartları” ve “i-Size Kriterleri” ile Almanya’da çocuk araç koltukları testlerini organize eden bir kuruluş olan Allgemeiner Deutscher Automobil-Club (ADAC) tarafından yürütülen testlerden oluşmaktadır. Bahse konu sertifikasyon ve testlere ilişkin detaylı bilgilere ise ayrıca yer verilecektir.
- (21) Bebek ve çocuk gereçleri sektörü, geniş bir ürün gamından oluşmakla birlikte, bu ürünlerin aktif kullanımı ve hanelerde bulunabilirlik oranları farklılık gösterebilmektedir. Bebek Araç Gereçleri Üretici, İthalatçı ve Perakendeciler Derneği (BAGİDER) tarafından 2022 yılında hazırlanan “Bebek Araç ve Gereç Bulunurluğu Raporu”nda; emzik, biberon, göğüs pompaları, bebek arabaları ve oto koltuklarının bulunurluğunun incelendiği, incelenen ürünlerden biberon ve bebek arabaları gibi ürünlerin hem bulunurluk hem de aktif kullanım noktasında çok yüksek bir orana sahip olduğu, bunun yanında oto koltuğu ürünlerinin ise %20 oranında bir bulunurluğa sahip olmakla birlikte aktif kullanımının yaklaşık %75 civarında olduğu anlaşılmaktadır.
- (22) İlgili raporda ayrıca, son dönemlerde tüketicilerin alışveriş alışkanlıklarında yaşanan dijital dönüşüme rağmen, incelenen ürünlerin tümü için fiziki mağazaların hala kritik öneme sahip olduğu, bu kapsamda bebek beslenmesine yönelik alışverişin %87’sinden fazlasının, bebek arabalarına yönelik alışverişin %76’sının, oto koltuklarına yönelik alışverişin ise %60’ının fiziksel mağazalardan yapıldığına ilişkin tespitlere yer verilmiştir. Öte yandan bebek besin ürünlerinin satışında eczanelerin; göğüs pompaları, bebek oto koltukları ve bebek arabalarının satışında ise bebek ürünleri satan fiziki mağazaların en çok tercih edilen satış noktaları olduğu değerlendirilmektedir. Dosya kapsamında bebek ve çocuk ürünleri sektöründe faaliyet gösteren oyuncuların da görüşlerine başvurulmuş, teşebbüsler tarafından gönderilen cevabi yazılarda fiziki kanalların yanında, e-ticaretin gelişmesiyle birlikte çevrim içi satışların da son dönemlerde önem kazandığına vurgu yapılmaktadır.
- (23) İlgili raporda, incelenen ürünlerin yeni satın alınma ve ikinci el olarak kullanılma oranlarına ilişkin olarak da araştırma yapılmış olup araştırma sonucunda emzik ve biberonların ikinci el kullanımının olmadığı, bebek arabaları ve oto koltuklarının sıfır olarak satın alınımının ise sırası ile %75 ve %67 oranında olduğu görülmektedir.
- (24) Bebek ve çocuk gereçleri sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler tarafından verilen bilgilerde, bebek ve çocuk ürünlerinin ağırlıklı olarak yurt dışından ithal edilerek distribütörler aracılığıyla dağıtıldığı, söz konusu ürünlere yönelik ithalatın ise büyük oranda Çin’den yapıldığı ifade edilmektedir. Anılan ürünlerin üretimine ilişkin maliyetin yüksek olmasından bahisle yerli üretimin oldukça sınırlı olduğu ifade edilerek bu durumun Türkiye’de üretimin tercih edilmemesine neden olduğu da belirtilmektedir. İlaveten, üretim maliyetinin yüksek olmasının yanında, yurt dışından ithal edilen ürünlere uygulanan gümrük vergilerinde yaşanan artış, döviz kurunda meydana gelen

¹³ İlgili yönetmelikte ifade edilen bu araçlardan M1 ve M1G otomobil, N1 ve N1G kamyonet ve panelvan, N2 ve N3 ise kamyon ve çekici cinsi araçları temsil etmektedir.

¹⁴ Yönetmelik metninde “çocuk bağlama sistemi” olarak ifade edilen düzeneğin aynı zamanda oto koltuğu olarak adlandırılmaktadır.

dalgalanmalar, ilgili ürünlere yönelik güvenlik ve sertifika uygulamalarının olması gibi faktörlerin de bebek ve çocuk gereçleri sektöründe faaliyet gösteren oyuncular tarafından pazara giriş engeli olarak değerlendirildiği görülmektedir.

- (25) Giriş engellerinin varlığına rağmen, Türkiye’de anne-bebek gereçlerinin tedariki ve satışı alanında faaliyet gösteren çok sayıda marka bulunmaktadır. Sektörün büyüme potansiyeline bağlı olarak yakın bir gelecekte marka sayısında da artış yaşanması öngörülmektedir. Mevcut durumda Türkiye’de anne bebek sektöründe nihai müşteriye satışı yapılan 285 markanın varlığından bahsedilmektedir.¹⁵ Ayrıca çok sayıda perakendeci mağazanın bebek ürünlerini ayrı bir bölümde satmaya başladığı bilinmektedir. Aşağıdaki tabloda sektörde faaliyet gösteren önemli oyuncuların tahmini pazar paylarına yer verilmiştir.

Tablo-1: Bebek Gereçleri Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüslerin Elde Ettikleri Gelir Bazında Pazar Payları (%)

Teşebbüs Adı	Marka Adı	2021	2022	2023
E-BEBEK	BABY PLUS, GRACO, RÖMER, JOİE, RECARO, NUNA, STOKKE	(.....)	(.....)	(.....)
ATAK	KRAFT, PEG PEREGO, NUK	(.....)	(.....)	(.....)
ARTSANA	CHICCO	(.....)	(.....)	(.....)
SERSA	MAMA&PAPAS, MACLAREN, BAGI, AVIONAUT, UPPABABY, DIONO	(.....)	(.....)	(.....)
BEBEK YAŞAM	BE SAFE, MİMA, BEEN	(.....)	(.....)	(.....)
OPT	MAXİ COSİ	(.....)	(.....)	(.....)
MINY CENTER	CARTER’S, OSHKOSH, SKIP-HOP, BOBOLI	(.....)	(.....)	(.....)
İTAMEKS	4MOMS	(.....)	(.....)	(.....)
DALPA	SUNNY BABY, PREGO	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	-	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	-	100	100	100

Kaynak: Teşebbüslerce Gönderilen Bilgiler Doğrultusunda Dosya Kapsamında Yapılan Hesaplamalar

- (26) Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, 2023 yılında bebek gereçleri sektöründe %(.....) pazar payıyla Ebebek Mağazacılık Anonim Şirketi (E-BEBEK) ilk sırada yer almakta, E-BEBEK’i Atak Dış Ticaret Anonim Şirketi (ATAK), Artsana Turkey Bebek ve Sağlık Ürünleri Anonim Şirketi (ARTSANA), Sersa İthalat İhracat ve Ticaret Limited Şirketi (SERSA) ve Bebek Yaşam Ürünleri İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (BEBEK YAŞAM) gibi teşebbüsler izlemektedir. Soruşturma tarafı İTAMEKS’in pazar payının ise ilgili yılda %(.....) gibi oldukça düşük bir seviyede kaldığı görülmektedir.
- (27) Soruşturma tarafı İTAMEKS’in bebek gereçlerinden elde ettiği gelirin büyük bir kısmını ana kucağı satışından elde ettiği gelir oluşturmaktadır. Bu doğrultuda aşağıdaki tabloda da teşebbüslerin ana kucağından elde ettikleri gelir bakımından pazar paylarına yer verilmiştir.

¹⁵ “Bebek Popüler Markalar”, Anne Bebek Sektörü Aktörleri: Link (<https://www.e-bebek.com/markalar/>), (Erişim Tarihi: 01.12.2024)

Tablo-2: Ana Kucağı Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüslerin Elde Ettikleri Gelir Bazında Pazar Payları (%)¹⁶

Teşebbüs Adı	2021	2022	2023
E-BEBEK	(.....)	(.....)	(.....)
GRUP BABY	(.....)	(.....)	(.....)
İTAMEKS	(.....)	(.....)	(.....)
ARTSANA	(.....)	(.....)	(.....)
ATAK	(.....)	(.....)	(.....)
MINY CENTER	(.....)	(.....)	(.....)
BEBEK YAŞAM	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	100	100	100

Kaynak: Teşebbüslerce Gönderilen Bilgiler Doğrultusunda Dosya Kapsamında Yapılan Hesaplamalar

- (28) Yukarıdaki tabloda yer alan pazar payları incelendiğinde, 2023 yılında ana kucağı pazarında E-BEBEK'in %(.....) oranındaki payıyla pazardaki lider konumunu koruduğu, teşebbüsü %(.....) oranındaki pazar payıyla GRUP BABY'nin izlediği görülmektedir. Öte yandan İTAMEKS'in pazar payı ise ilgili yılda %(.....) gibi görece düşük bir orana karşılık gelmektedir.

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (29) Soruşturma tarafı olan İTAMEKS, 1982 yılında otomotiv yan sanayi ürünlerinin tedariki amacıyla kurulmuş bir teşebbüs olup teşebbüsün ana faaliyet konusunu koltuk kılıfı ve otomobil paspası üretimi ve perakende satışı oluşturmaktadır. Bununla birlikte İTAMEKS'in 1996 yılından beri bebek gereçleri ithalatı ve dağıtımı sektöründe de aktif bir faaliyeti bulunmaktadır. Mevcut dosya kapsamında teşebbüsün şikâyetle konu eylemleri bebek gereçleri faaliyetlerine ilişkindir.
- (30) İTAMEKS, 2018 yılına kadar *Britax Römer* ve *Koala* markalı ürünlerin (çocuk güvenlik koltuğu ve bebek arabası) tedariki alanında faaliyet göstermiş olup 2018 yılı itibarıyla mezkûr markalarla olan anlaşmalarının sona ermesi sebebiyle ilgili markalara ait ürün tedarikini sona erdirmiştir. 2018 yılından beri ise yalnızca *4MOMS* markalı ürünlerin ithalatını gerçekleştirmekte ve ilgili markanın Türkiye'deki tek yetkili distribütörü olarak faaliyet göstermektedir. Teşebbüsün tedarikini gerçekleştirdiği ürün gamı ise yalnızca anne yanı yatak ve ev tipi ana kucağından oluşmaktadır.
- (31) Bebek gereçleri arasında önemli bir yere sahip olan anne yanı yatakları; bebek ve çocukların daha rahat bir şekilde uyumaları için özel olarak hazırlanan ve herhangi bir ihtiyaç veya acil durum olması durumunda ebeveynlerin bebek ve çocuklara olabildiğince yakın olmasına olanak sağlayan ürünler olarak tanımlanmaktadır. Anne yanı yatakları genellikle beşik gibi tasarlanmakta olup yan taraflarının açılabilir ve düşürülebilir olması sebebiyle ebeveynlerin bebeğe erişimini kolaylaştırmaktadır. Özellikle yeni doğan bebeklerin hassas bünyelerine hitap edecek şekilde alerji, mantar vb. oluşumları engellemesi, konforlu olması ve bebeğin ısını dengede tutması gibi özellikleri sebebiyle bu yatak türü, ebeveynler tarafından sıklıkla tercih edilen ürünler arasında yer almaktadır. İTAMEKS tarafından, *4MOMS* markalı anne yanı yataklarının satışından elde edilen cironun toplam bebek gereçleri dağıtım faaliyetinden elde edilen ciro içerisindeki payının 2021-2022 yıllarında %(.....) ve %(.....) olduğu, 2023 yılı özelinde ise teşebbüsün (.....) ifade edilmiştir.

¹⁶ Dosya kapsamında bilgisine başvurulmuş teşebbüsler tarafından ana kucağının alt kırılımlarından elde edilen gelire ilişkin veri sağlanamadığından hem ev tipi hem de araç tipi ana kucağından elde ettikleri toplu gelir bazında bir hesaplama yer verilmiştir.

- (32) İTAMEKS'in bebek gereçleri faaliyetinden elde ettiği gelirin asıl kısmını (2023 yılı için tamamını) ev tipi ana kucağı tedariki oluşturmaktadır. Ana kucağı; bebekleri taşımak, beslemek veya rahatlatmak için kullanılan bir taşıma ve oturma ünitesi olarak tanımlanmaktadır. Ana kucağının türleri, genellikle bebeklerin yaşına, boyutuna, taşıma şekline ve ürünün kullanım amacına göre değişiklik göstermekle birlikte, temelde ev tipi ana kucağı ve araç tipi ana kucağı olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.
- (33) Ev tipi ana kucakları, bebek ve çocukların ergonomik bir pozisyonda kalmasını sağlayarak ev içinde onları konforlu bir pozisyonda tutmayı amaçlayan, taşınabilir olması nedeniyle bebeklerin ebeveynlerinin yakın gözetiminde kalabildiği, bu noktada ebeveynlere de kendilerine zaman ayırabilme imkânı sunan ürünlerdir. Ev tipi ana kucağı, bebeğin ev içerisinde taşınması, beslenmesi yahut uyutulması amacıyla ev kullanımı için tasarlanmış olup konfor odaklı ve portatif niteliğe sahip ürünlerdir. Bebeğin ihtiyaçları ve kullanım alanları doğrultusunda farklılaşan ev tipi ana kucağının; salıncaklı ana kucağı¹⁷, beslenme tipi ana kucağı¹⁸, döner tip ana kucağı¹⁹ gibi farklı türleri bulunmaktadır.
- (34) Araç tipi ana kucakları ise, temelde kullanıldığı mekânın farklılaşması nedeniyle ev tipi ana kucağından ayrılmaktadır. Öyle ki ev tipi ana kucaklarından farklı olarak araç tipi ana kucakları yukarıda ifade edilen faydaları araç içinde sağlamanın yanında; genellikle bebek arabaları veya seyahat sistemleri ile uyumlu olarak tasarlanan, bebeklerin güvenli bir şekilde seyahat edebilmelerini amaçlayan ve bu doğrultuda daha ciddi güvenlik önlemleri barındıran ürünler olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, araç tipi ana kucaklarının kullanımı, çeşitli mevzuatlar aracılığıyla zorunlu hale getirilmiş olup bu ürünlerin üretimi ve kullanım şartları bakımından da dünya çapında çeşitli standartlar öngörülmüştür.
- (35) Bu güvenlik standartlarından olan UNR129 (*i-Size*) güvenlik standartları kapsamında;
- a) Çocuklar 15 aylık olana kadar oto koltuğu - araç tipi ana kucaklarının arka yönelimli olarak kullanılması zorunlu hale getirilerek bebek ve çocukların kafa ve boyun bölgelerinin güvenliğinin sağlanması amaçlanmıştır.
 - b) Araç tipi ana kucaklarının yandan çarpma şeklinde gerçekleşecek trafik kazalarına yönelik testler aracılığıyla bebek ve çocukların kafa bölgelerini koruma yetilerinin artırılması amacı güdülmüş, bu testlerin daha gerçekçi modellerle yapılması sağlanmıştır.
 - c) Araç koltuklarına bağlama yöntemleri kısıtlanarak, yalnızca *ISOFIX*²⁰ standartlarına uygun bağlama yöntemleri ile araç tipi ana kucaklarının yanlış şekilde kurulmasının önüne geçilmesi amaçlanmış, bu tür sistemlerin bağlanması adına en uygun koltuğun tespiti için bir tavsiye metni hazırlanmıştır.

¹⁷ Bu tip ana kucağı, bebeği sallamak için tasarlanmıştır. Genellikle elektrik veya pil ile çalışmakta ve bebeklerin sakinleşmesine ve uyumasına yardımcı olmaktadır.

¹⁸ Bu tip ana kucağı, bebeği beslemek için kullanılmaktadır. Genellikle yüksekliği ayarlanabilmekte ve bebeklerin beslenme esnasında doğru bir şekilde konumlandırılmasına olanak sağlamaktadır.

¹⁹ Bu tip ana kucağı, çoğunlukla bebeklerin bakımı ve eğlencesi için tasarlanmıştır. Döner tip ana kucağı, bebeği döndürmek, beşikte sallamak veya farklı oyuncaklarla etkileşim kurmasını sağlamak için kullanılabilir.

²⁰ ISOFIX, binek araçlarda çocuk güvenlik koltukları için bağlantı noktaları için uluslararası standarttır. Sistemin, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki LATCH ve Kanada'daki LUAS veya Canfix dâhil olmak üzere başka bölgesel adları vardır. Aynı zamanda "Evrensel Çocuk Koltuğu Sistemi" veya UCSSS olarak da bilinmektedir.

d) Bu tür çocuk bağlama sistemleri ile araçların uyumluluğunun artırılması amaçlanmış, ana kucakları ile bağlandıkları araç koltuklarının uyumluluğunu ifade etmek adına “i-Size” logosuyla donatılmaları sağlanmıştır.

- (36) Yukarıda yer verilen düzenlemelerin yanında, araç tipi ana kucaklarına ilişkin birçok ülkenin kendi bünyesinde gerçekleştirdiği ulusal testler de mevcuttur. Örneğin, Almanya’da uygulanan ADAC testleri uluslararası standartlardan daha katı şartlar öngörmekte, bu paralelde önden ve yandan gerçekleşen trafik kazası testleri de uygulamaktadır.
- (37) Bu noktada, gerek kullanım amaçları ve yerlerinin birbirinden farklılık arz etmesi gerekse araç tipi ana kucağının kullanımının yasal bir zorunluluktan ileri gelmesi ve bu doğrultuda belirli güvenlik standartlarını karşılama zorunluluğunun bulunması gibi gerekçelerden ötürü, ev tipi ana kucağı ile araç tipi ana kucağının birbirlerine ikame olmadıkları ve bu nedenle her bir ürünün ayrı birer ilgili ürün pazarı teşkil edeceği sonucuna varılmıştır.
- (38) Bununla birlikte, İTAMEKS tarafından gönderilen ve 08.05.2024 tarih ve 5187 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden cevabi yazıda, teşebbüsün 2020-2023 yılları arasında bebek gereçleri tedarikinden elde ettiği cironun toplam cirosunun %(.....) ila %(.....)’sini oluşturduğu ve bu cirodaki en büyük payın ise yıllar içerisinde bebek gereçleri açısından tedariki sağlanan tek ürün grubu haline gelen (2021-2023 yıllarında bebek gereçlerinden elde edilen toplam cironun sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....)’üne tekabül eden) ev tipi ana kucağına ait olduğu ifade edilmiştir.
- (39) Yer verilen bütün bu bilgiler ışığında, dosya kapsamında ilgili ürün pazarının en geniş anlamda “*bebek gereçleri pazarı*” olarak tanımlanabileceği gibi, incelemeye konu her bir ürün bazında ayrı ayrı tanımlanmasının da mümkün olduğu değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, İlgili Pazar Kılavuzu’nun 20. paragrafında yer verilen açıklama çerçevesinde alternatif tüm pazar tanımları açısından yapılacak değerlendirmeyi etkilemeyeceğinden, dosya kapsamında kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.

H.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (40) İlgili coğrafi pazar belirlenirken, ilgili mal ve hizmetlerin özellikleri ile tüketici tercihleri bakımından giriş engelleri, ilgili bölge ile komşu bölgeler arasında teşebbüslerin pazar payları veya mal ve hizmetlerin fiyatları bakımından hissedilir bir farklılığın olup olmadığı gibi unsurlar dikkate alınmaktadır.
- (41) Dosya kapsamında incelemeye konu ürünlere ilişkin satışların Türkiye genelinde farklı illerde gerçekleşebildiği, söz konusu ürünler bakımından pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşım, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış koşullarının bölgesel bir farklılık göstermediği de dikkate alındığında ilgili coğrafi pazar “*Türkiye*” olarak belirlenmiştir.

H.3. İTAMEKS HAKKINDA ELDE EDİLEN VE TAAHHÜT KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLEN BULGULAR

- (42) Bulgu-1: İTAMEKS'te yapılan yerinde incelemede, İTAMEKS (.....)'in bilgisayarından elde edilen "2021 İtameks Sözleşme" isimli Word belgesinin içeriğine aşağıda yer verilmiştir:

"2021 YILI MÜŞTERİ SÖZLEŞMESİ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

(...)

SÖZLEŞME KONUSU:

İtameks tarafından Müşteri'ye Koala, K-junior ve 4moms markaları konusunda bayilik verilecek olup, işbu sözleşme Müşterilik koşullarını kapsamaktadır.

SÖZLEŞME SÜRESİ:

İş bu sözleşme 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında geçerlidir. Yenileme döneminde, taraflar işin tanımını karşılıklı mutabakatla yeniden belirleyeceklerdir.

(...)

TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

(...)

Müşteri tavsiye edilen satış fiyatlarını kullanarak satış yapar ve İtameks ile tanımlanmış dönemsel kampanyalarda mağaza bazında ya da bütün firmanın genelinde uygulanacak olan en düşük ürün satış fiyatı İtameks tarafından sunulan tavsiye edilen satış fiyatının maksimum %10 aşağısında olabilir. Müşteri önceden belirlenmiş ve mutabık kalınmış kampanyalar haricinde piyasada çeşitli kampanyalar uygulamayacağını taahhüt eder. Bu taahhüte uyulmaması durumunda toplam fatura tutarı dikkate alınarak bayiye %5 ceza faturası düzenlenecektir.

Müşteri aldığı ürünleri İtameks'e deklare edeceğinden başka bir fiili ya da online satış noktasında ya da satış kanalı aracılığıyla satış yapamaz. İstisnai durumlarda satış yapılacak noktalar ve fiyatlar İtameks'e önceden yazılı olarak bildirilmeli ve mutabık kalınmalıdır.

İtameks ürün listesine yeni ürün ve renk seçenekleri eklemek, çıkartmak ya da ürün satış fiyatlarında 3 gün öncesinden haber vermek üzere değişiklik yapmak hakkına sahiptir.

(...)

Müşteri, İtameks veya İtameks'in distribütörlüğünü yaptığı markalar tarafından belirlenen Online Satış kurallarına uymakla yükümlüdür. İtameks kurallarda değişiklik yapma hakkına sahiptir

(...)

Taraflar, işbu Sözleşme'nin tüm şartlarına uymakla yükümlüdür. Mücbir sebepler dışında, Müşteri'nin sözleşme şartlarından birini ihlali nedeniyle Sözleşme'nin İtameks tarafından sona erdirilmesi halinde, Müşteri, İtameks'e, işbu Sözleşme'nin diğer maddelerinden doğan tazminat hakları saklı kalmak kaydıyla, hiçbir ihtara gerek olmaksızın nakden ve defaten sözleşme süresince taahhütleri karşılığında cezai şart olarak ön ödemesinin %20'sini kesmekle yükümlüdür.

(...)"

- (43) Bulgu-2: İTAMEKS'te yapılan yerinde incelemede elde edilen, 30.11.2021 tarihinde (.....)²¹ yetkilisi (.....) ile İTAMEKS (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

²¹ Anılan teşebbüs, İTAMEKS'in bayisidir.

30.11.2021

(.....): <https://ty.gl/u7d1peq7zv> Merhaba (.....) bey Yılbaşına kadar (.....) online satış yapmayacaktı öyle konuşmuştuk Fiyatlar bugün tekrar

yükseldi birde indirim yapınca listenin en başında yer alıyor Yeni fiyat listesini (.....) beye ve (.....) hanımada ilettim

(.....): Merhaba (.....) hanım

(.....): Ürün satış fiyatı (.....) TL

(.....): Doğru konuştuk ve aksi bişey de konuşmadık aslında, belki atladı arkadaşlar

(.....): Minimum inilebilecek rakam (.....)

(.....): Ben hemen yazdım kendilerine

(.....): Tamamdır teşekkür ederim

(.....): Konuştum kaldırıyoruz (.....) hanım

(.....): Çok teşekkür

- (44) **Bulgu-3:** İTAMEKS'te yapılan yerinde incelemede, İTAMEKS (.....)'in bilgisayarından elde edilen "2022 İtameks Sözleşme" isimli Word belgesinin içeriğine aşağıda yer verilmektedir:

"2022 YILI MÜŞTERİ SÖZLEŞMESİ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

(...)

SÖZLEŞME KONUSU:

İtameks tarafından Müşteri'ye 4moms markaları konusunda bayilik verilecek olup, işbu sözleşme Müşterilik koşullarını kapsamaktadır.

SÖZLEŞME SÜRESİ:

İş bu sözleşme 01.01.2022 – 31.12.2022 tarihleri arasında geçerlidir.

Yenileme döneminde, taraflar işin tanımını karşılıklı mutabakatla yeniden belirleyeceklerdir.

(...)

TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

(...)

Müşteri tavsiye edilen satış fiyatlarını kullanarak satış yapar ve İtameks ile tanımlanmış dönemsel kampanyalarda mağaza bazında ya da bütün firmanın genelinde uygulanacak olan en düşük ürün satış fiyatı İtameks tarafından sunulan tavsiye edilen satış fiyatının maksimum %10 aşağısında olabilir. Müşteri önceden belirlenmiş ve mutabık kalınmış kampanyalar haricinde piyasada çeşitli kampanyalar uygulamayacağını taahhüt eder. Bu taahhüte uyulmaması durumunda toplam fatura tutarı dikkate alınarak bayiye %5 ceza faturası düzenlenecektir.

Müşteri aldığı ürünleri İtameks'e deklare edeceğinden başka bir fiili ya da online satış noktasında ya da satış kanalı aracılığıyla satış yapamaz. İstisnai durumlarda satış yapılacak noktalar ve fiyatlar İtameks'e önceden yazılı olarak bildirilmeli ve mutabık kalınmalıdır.

İtameks ürün listesine yeni ürün ve renk seçenekleri eklemek, çıkartmak ya da ürün satış fiyatlarında 3 gün öncesinden haber vermek üzere değişiklik yapmak hakkına sahiptir.

(...)

Müşteri, İtameks veya İtameks'in distribütörlüğünü yaptığı markalar tarafından belirlenen Online Satış kurallarına uymakla yükümlüdür. İtameks kurallarda değişiklik yapma hakkına sahiptir.

Taraflar, işbu Sözleşme'nin tüm şartlarına uymakla yükümlüdür. Mücbir sebepler dışında, Müşteri'nin sözleşme şartlarından birini ihlali nedeniyle Sözleşme'nin İtameks tarafından sona erdirilmesi halinde, Müşteri, İtameks'e, işbu Sözleşme'nin diğer maddelerinden doğan tazminat hakları saklı kalmak

kaydıyla, hiçbir ihtara gerek olmaksızın nakden ve defaten sözleşme süresince taahhütleri karşılığında cezai şart olarak ön ödemesinin %20'sini kesmekle yükümlüdür.”

(...)

- (45) **Bulgu-4:** ÖZELCAN'da yapılan yerinde incelemede, ÖZELCAN (.....)'ın bilgisayarından elde edilen ve 27.10.2022 tarihinde İTAMEKS (.....) tarafından ÖZELCAN (.....)'a gönderilen, bilgi kısmında İTAMEKS personeli (.....) ve ÖZELCAN (.....)'nın bulunduğu “RE: İtameks 4moms Teklif” konulu e-postaya aşağıda yer verilmektedir:

27.10.2022

Kimden : İTAMEKS (.....)

Kime : ÖZELCAN (.....)

Bilgi : İTAMEKS personeli (.....),
ÖZELCAN (.....),

Konu : RE: İtameks 4moms Teklif

“Merhaba (.....),

Mamaroo için teklifimiz aşağıdaki gibidir.

Bahsettiğimiz gibi 2023 Mart ayına kadar ürün olmayacak.

(.....) adet, tüm stok alınırsa KDV hariç (.....) dolar.

Tüm ürünleri almak istemezseniz son konuştuğumuz gibi KDV hariç (.....) dolar geçerli olacak.

Ürünün PSF (.....) TL.

Piyasayı kontrol altına almaya başladık.

(.....) ile görüşüp onların da satış fiyatını yükseltirseniz tüm noktalarla tekrardan görüşüp (.....) TL'de sabitleyeceğiz.

Bugünkü kurla hesaplama yapıldığında tablo aşağıdaki gibidir.

Birim Fiyat	Kur	Kdv	TL Maliyet	Satış Fiyatı	Karlılık
(.....)	(.....)₺	1,08	(.....)₺	(.....)₺	(.....)%
(.....)	(.....)₺	1,08	(.....)₺	(.....)₺	(.....)%

Azerbaycan için firma ile görüşüp dönüş sağlayacağız.

Toplam stok (.....)adet olduğu için mart ayına kadar da stoksuz kalmamamız gerekiyor, bu ürünlerin Türkiye pazarında yer almasını daha doğru buluyoruz.

Mamaroo 5.0 için tüm önlemleri alacağız ürünü seçkin noktalarda satacağız online pazarda ürün satışı yapan noktalara ürün çıkışı sağlamayacağız ,satılacaksa da anlaşma koşulları ve alım şartları mevcut şekilde olmayacak.

Ürünün lansmanını sizinle yapmayı düşünüyoruz bu süre içinde sizin sunmuş olduğunuz teklifi değerlendirebiliriz.

Tüm Botti noktalarını kullanıp sizin kontrol edeceğiniz online firmada ve online pazar yerlerinde satışını deneyebiliriz.

Piyasa güçlü adımlarla ilerliyorsunuz bizlerde durumun farkındayız fakat ürünleri nereye koysak satılacak, prestiji olan bir marka ile çalışıyoruz.

Firmanın çalışma koşulları ağır ve zorlu verdiğimiz taahhütleri yerine getirmemiz gerekiyor. Senenin başında planlamayı paylaşıyoruz ve plana sadık kalmamız bekleniyor.

Sene içinde (.....) adet ürün satışı yapmamız bekleniyor. Bugüne kadar taahhütlerimizi yerine getirdik.

Lansman süreci içinde deneyebiliriz (.....) adet ürünü ne kadar sürede satıyoruz hedeflerimize ulaşabileceğimiz sürede satılıyorsa başka satış noktasında satışa açmayız.

Ürün siyah ve gri olarak 2 renk üretilmekte, İlk gelecek konteynerde (.....) adet ürün olacak renk değişikliği yapabiliriz.

Description	Qty
mamaRoo 5.0 - EU - GRY	(.....)
mamaRoo 5.0 - EU - BLK	(.....)

Konuyla ilgili olumlu olumsuz dönüşü bekler, iyi günler dileriz.”

H.4. DEĞERLENDİRME

- (46) Dosya kapsamında taahhüt görüşmelerine konu edilen rekabet sorunu, İTAMEKS tarafından, bayilerinin satış kanallarına ve satış koşullarına yönelik sınırlamalar getirilmesine ilişkindir.

H.4.1. Dosya Kapsamında Elde Edilen Bulgulara İlişkin Değerlendirme

- (47) İTAMEKS, ABD menşeli bir marka olan 4MOMS markalı bebek gereçlerinin Türkiye'deki tek distribütörü olarak faaliyet göstermekte olup teşebbüsün bebek gereçlerine ilişkin herhangi bir üretim faaliyeti bulunmamaktadır. Söz konusu ürünler İTAMEKS tarafından Amerika Merkezli Thorley Industries LLC unvanlı teşebbüsten ithal edilmekte ve ticari koşullar üzerinde anlaşılmış ve sözleşme yapılmış bayiler aracılığıyla ürünlerin perakende satışı gerçekleştirilmektedir. Bu noktada bayiler, aldıkları ürünleri sözleşmeye uygun şekilde, genellikle çoklu marka satışı yaptıkları noktalarda (çevrim içi ya da fiziki) son müşteriye ulaştırmaktadır. Dolayısıyla bayilik ilişkisi noktasında herhangi bir münhasırlıktan bahsedilememektedir. Bununla birlikte İTAMEKS'in dağıtım sistemi, niteliği bakımından seçici dağıtım gibi özellikli bir yapı da arz etmemekte olup teşebbüs serbest dağıtım sistemi üzerinden faaliyetlerini sürdürmektedir.
- (48) Dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde İTAMEKS'in, bayilerin satış kanallarına yönelik sınırlamalar getirdiğine ilişkin (aktif-pasif satışların yasaklanması, bayilerin yeni bir satış noktasında satış yapmasının engellenmesi, çevrim içi satışlar için belirli koşullar getirilmesi) bazı belge ve ifadelere rastlanmıştır. Aşağıda ilgili bulguların değerlendirmesine yer verilmektedir.

Bulgu 1 ve 3'e İlişkin Değerlendirme:

- (49) Bulgu-1 ve Bulgu-3'te yer alan belgeler, İTAMEKS'in bayilerle akdetmek üzere hazırladığı sözleşme taslağına ilişkin olup taslak metnin “TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ” başlığı altında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“(...) Müşteri aldığı ürünleri İtameks'e deklare edeceğinden başka bir fiili ya da online satış noktasında ya da satış kanalı aracılığıyla satış yapamaz. İstisnai durumlarda satış yapılacak noktalar ve fiyatlar İtameks'e önceden yazılı olarak bildirilmeli ve mutabık kalınmalıdır.

(...)

Müşteri, İtameks veya İtameks'in distribütörlüğünü yaptığı markalar tarafından belirlenen Online Satış kurallarına uymakla yükümlüdür. İtameks kurallarda değişiklik yapma hakkına sahiptir”

- (50) Sağlayıcının alıcılarına münhasır bir bölge veya müşteri grubu tahsis etmesine imkan tanıyan koruma, mutlak bir koruma olmayıp alıcı teşebbüsler kendilerine tahsisli bölgeye veya müşteri grubuna satış yaparken sisteme dâhil diğer alıcıların ancak aktif rekabetinden korunabilmektedirler. Başka bir ifadeyle, sağlayıcı teşebbüs, ancak, kendisine veya başka bir alıcısına tahsis edilmiş münhasır bölgeye ya da müşteri grubuna yapılacak aktif satışları kısıtlayabilmektedir. Öte yandan, münhasır dağıtım

sistemleri de dâhil olmak üzere sağlayıcı tarafından alıcının pasif satışlarına getirilen kısıtlamalar ise anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkaran hallerden biri olarak değerlendirilmektedir.

- (51) Dahası, sağlayıcılar tarafından getirilen bu türden dikey kısıtlamalar yalnızca aktif-pasif satış yasağına ilişkin olmayıp alıcının satış noktasını değiştirmesi yahut yeni bir satış noktası açmasının engellenmesi şeklinde de tezahür edebilmektedir. Bu türden sınırlamaların muafiyetten yararlanabilmesi için ise sağlayıcının söz konusu kısıtlamaları getirmesini meşru kılacak özellikli bir dağıtım sistemine sahip olması beklenmektedir (sağlayıcının seçici dağıtım sistemine sahip olması vb.). Örneğin, Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'da seçici dağıtım sisteminde, satış noktasının fiziki özelliklerinin dağıtım sisteminin başarısını etkileyen en önemli unsur olduğundan bahisle, seçici dağıtım sistemine üye bir alıcının faaliyetlerini sürdürdüğü satış noktasının yerini değiştirmesi veya yeni bir fiziki satış noktası açmasının sağlayıcı tarafından engellenebildiği ifade edilmektedir. Ancak bu sınırlama mutlak olmayıp seçici dağıtım sisteminde dahi, sistem üyesi bir alıcının internet satışları için internet sitesi açmasının sağlayıcı tarafından engellenemediği görülmektedir. Her durumda getirilecek sınırlamaların gerekçesi, söz konusu dağıtımın niteliği ve kalitesini, marka imajını ve/veya potansiyel etkinliği artırıcı vb. unsurlar bakımından objektif olarak somut, makul ve kabul edilebilir olmalıdır.
- (52) Sözleşme metninde yer alan ifadelerden, İTAMEKS tarafından bayilerin satış yapacakları çevrim içi ve fiziki satış kanallarına müdahale edildiği ve bayilerin İTAMEKS'in onayı olmaksızın başka bir fiziki yahut çevrim içi satış kanalında ürün satışı gerçekleştirmesinin mümkün olmadığı görülmekte, ayrıca İTAMEKS'in bayilerinin çevrim içi satışlarına ilişkin belirli satış kuralları öngördüğü anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda İTAMEKS tarafından ilgili sözleşme hükmü aracılığıyla bayilerin aktif ve pasif satışlarına müdahale edilmesinin yanında sıra, yeni bir fiziki yahut çevrim içi satış noktası üzerinden ürün satışı gerçekleştirmesinin de engellenmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır.
- (53) "İTAMEKS'in Dağıtım Sistemi" başlığı altında da ifade edildiği üzere, İTAMEKS'in bayileri ile arasında herhangi bir münhasırlık ilişkisi bulunmadığı gibi, teşebbüsün dağıtım sistemi, niteliği bakımından seçici dağıtım gibi özellikli bir yapı da arz etmemektedir. Dolayısıyla teşebbüs serbest dağıtım sistemi üzerinden faaliyetlerini sürdürmekte; bu bakımdan, özellikli ve istisnai koşullardan herhangi birini karşılamamaktadır. Bu doğrultuda, teşebbüsün bayilere yönelik söz konusu sınırlamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil ettiği, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamadığı ve bireysel muafiyetten de yararlanmasını mümkün kılacak koşulları yerine getirmediği değerlendirilmektedir.

Bulgu-2 ve 4'e İlişkin Değerlendirme:

- (54) Bulgu-2'de yer alan 30.11.2021 tarihli *Whatsapp* yazışmasında, İTAMEKS tarafından (.....)²² yetkilisine "Merhaba (.....) bey Yılbaşına kadar (.....) online satış yapmayacaktı öyle konuşmuştuk" içerikli bir iletinin gönderilerek bayinin internet satışı yapmaması konusunda uyarıldığı görülmektedir. Yazışmanın devamında, ilgili talebin gerekçesi hakkında herhangi bir detay yer almamakla birlikte, söz konusu ifadede, İTAMEKS'in bayisinin internet satışlarına müdahale etmeye çalıştığı anlaşılmaktadır.²³

²² Adı geçen teşebbüs, İTAMEKS'in bayisidir.

²³ Aynı yazışmada geçen "Yeni fiyat listesini (.....) beye ve (.....) hanımada ilettim" ve "Minimum inilebilecek rakam (.....)" ifadelerinden İTAMEKS tarafından bayilerin yeniden satış fiyatlarına da müdahale edildiği, ilgili bayinin ise "Konuştum kaldırıyoruz (.....) hanım" ifadesiyle İTAMEKS tarafından

- (55) Bulgu-4'te yer alan 27.10.2022 tarihli yazışmada ise, İTAMEKS tarafından ÖZELCAN'a "Mamaroo 5.0 için tüm önlemleri alacağız ürünü seçkin noktalarda satacağız online pazarda ürün satışı yapan noktalara ürün çıkışı sağlamayacağız ,satılacaksa da anlaşma koşulları ve alım şartları mevcut şekilde olmayacak." ifadelerinin yer aldığı bir e-postanın iletiliği görülmektedir.
- (56) Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 25. paragrafında "dağıtıcının, sağlayıcıya, internet üzerinden tekrar satışa sunacağı ürünler için fiziki satış noktalarında arz edilecek ürünlere kıyasla daha yüksek fiyat ödemesinin kararlaştırılması", inceleme konusu dikey anlaşmayı grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran pasif satış yasağı halleri arasında sayılmaktadır. İlgili bulgu özelinde İTAMEKS tarafından bayilerinin internet satışlarını engellemek amacıyla bayilerine ürün temin edilmeyeceği belirtilmekte ve internet üzerinden satış yapacak bayilere ise farklı alım ve anlaşma şartlarının uygulanacağı ifade edilmektedir. Dolayısıyla ilgili bulgunun da İTAMEKS'in çeşitli yaptırımlara başvurarak bayilerinin pasif satışlarını engellemeye çalıştığını gösterir nitelikte bir yazışma olduğu değerlendirilmektedir.
- (57) Yukarıda yer verilen bulgulardan, İTAMEKS'in gerek sözleşmelere koyduğu yasaklayıcı hükümler aracılığıyla, gerekse bayileri doğrudan uyararak bayilerin internet satışlarını engellediği anlaşılmaktadır. Bazı yazışmalarda ise İTAMEKS'in internet satışlarını engellemek amacıyla bayilere ürün temin etmeme yahut internet üzerinden satış yapacak bayilere farklı anlaşma koşulları ve alım şartları uygulayarak pasif satışları zorlaştırmak gibi yollara başvurduğu da görülmektedir. Bununla birlikte, söz konusu kısıtlamalar yalnızca internet satışlarına yönelik olmayıp İTAMEKS tarafından özel bir dağıtım sistemine sahip olunmaksızın (münhasır dağıtım sistemi yahut seçici dağıtım sistemi) bayilerin aktif satışlarına da kısıtlamalar getirilmeye çalışıldığı ve ürünün satışının gerçekleştirileceği satış noktaları açısından da bazı kriterlerin öngörüldüğü anlaşılmaktadır.
- (58) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında, İTAMEKS'in internet üzerinden yapacakları satışları zorlaştırmak ve engellemek suretiyle bayilerine pasif satış yasağı getirdiği, nitelikli bir dağıtım sistemine sahip olmamasına karşın (münhasır dağıtım sistemi yahut seçici dağıtım sistemi) bayilerine çeşitli satış koşulları getirdiği ve çevrim içi satışlara ilişkin belirli satış kuralları öngördüğü görülmekte olup teşebbüsün bu türden uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil ettiği, bu sınırlamaların grup muafiyetinden ve bireysel muafiyetten faydalanamayacağı değerlendirilmektedir.

H.4.2. İTAMEKS Tarafından Sunulan Taahhüt Metni

- (59) İTAMEKS tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 25.11.2024 tarih ve 59384 sayı ile intikal eden taahhüt metninde;
- İTAMEKS'in bayilerle çalışma şartlarının, toplantılarla ve e-posta yazışmalarıyla belirlendiği, bu kapsamda Bulgu-1 ve Bulgu-3'e konu sözleşmelerin yalnızca taslak nitelikte olup hiçbir zaman hiçbir bayiyle imzalanmadığı ve hayata geçirilmediği,

yapılan müdahaleler doğrultusunda aksiyon aldığı anlaşılmaktadır. İTAMEKS, bayilerine yönelik yeniden satış fiyatının tespitine ilişkin uygulamaları kapsamında uzlaşma başvurusunda bulunmuş olup anılan uygulamalar bakımından süreç Kurulun 07.11.2024 tarihli ve 24-45/1067-455 sayılı kararıyla uzlaşma usulü ile sonlandırılmıştır. Bu sebeple, taahhüt kapsamına dahil olmayan yeniden satış fiyatının tespiti iddiaları bakımından herhangi bir değerlendirmeye yer verilmeyecektir.

- Bununla birlikte rekabet hukukuna tam uyumun tesisi adına İTAMEKS'in bulgulara yer alan taslak sözleşmelerinden dahi rekabet açısından endişe yaratan hususların çıkarılacağı ve taslak sözleşmelerin rekabet hukukuna aykırılık teşkil etmeyecek şekilde revize edileceği, bunun yanında sözleşmelerde satış fiyat ve koşulları hususunda meydana gelecek değişikliklere ilişkin Kuruma bildirimde bulunulacağı,
- İTAMEKS tarafından rekabet hukukuna uyumu teminen ihlal olduğu değerlendirilen hususlara derhal son vermek adına 02.07.2024 tarihinde tüm bayilerine,

(.....TİCARİ SIR.....)

içerikli bir e-postanın gönderildiği ve ilgili e-postanın 20.08.2024 tarihinde Kurumun bilgisine de sunulduğu,

- Söz konusu e-postanın yanında, İTAMEKS tarafından bayilerine resmi kanallar aracılığıyla (bayinin KEP adresi varsa KEP üzerinden, yoksa noter üzerinden) da bir bilgilendirme yazısının gönderileceği ve akabinde bu yazının gönderildiğini gösteren evrakın Kuruma arz edileceği,
- Mevcut soruşturmaya kadar rekabet hukuku eğitimi almamış olan İTAMEKS'in, anılan soruşturmanın akabinde, yöneticilerine ve çalışanlara soruşturma konusu eylemleri kapsayan bir rekabet hukuku eğitimi vereceği, bu yolla İTAMEKS çalışanlarının rekabet hukukuna ilişkin farkındalıklarının artırılacağı,
- Yer verilen taahhütler çerçevesinde İTAMEKS'in bayilerinin internet ve fiziki satış kanallarına ve satış koşullarına hiçbir surette müdahalede bulunmamayı taahhüt ettiği,
- Taahhütlerin Kurul tarafından verilecek kısa kararın tebliğini takip eden 60 gün içerisinde icra edileceği, taahhütlerin yerine getirildiğini gösteren evrakın da (resmi bilgilendirme yazısının bayilere gönderildiğini gösterir evrak ile rekabet hukuku eğitimi alındığını gösterir belge) Kuruma 60 gün içerisinde tevsik edileceği

ifade edilmiştir.

- (60) İTAMEKS'in bayilerine yönelik taslak sözleşmelerinin rekabet sorununa yol açabileceği tespit edilen maddelerine ve ilgili maddelerin İTAMEKS tarafından sunulan taahhüt kapsamında revize edilen hâllerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo-3: İTAMEKS Tarafından Taahhüt Konusu Rekabet Sorunu Kapsamında Sunulan Sözleşme Değişiklikleri^{24, 25}

Mevcut Bayilik Taslak Sözleşmesi	İlişkili Rekabet Sorunu	Taahhüt Edilen Değişiklik Sonrası Bayilik Taslak Sözleşmesi ²⁶
<u>“Müşteri aldığı ürünleri İtameks’e deklare edeceğinden başka bir fiili ya da online satış noktasında ya da satış kanalı aracılığıyla satış yapamaz. İstisnai durumlarda satış yapılacak noktalar ve fiyatlar İtameks’e önceden yazılı olarak bildirilmeli ve mutabık kalınmalıdır.”</u>	- Aktif-pasif satışların kısıtlanması - Yeni bir satış noktası üzerinden yapılacak satışların İTAMEKS’in onayına tabi tutulması	İlgili hükümler sözleşmeden tamamen çıkarılmış, yeni taslak sözleşmeye şu hüküm eklenmiştir: <u>Müşteri, ürünün satışının yapılacağı mecra (çevrim içi-fiziki) ve satış koşulları konusunda serbesttir.</u>
<u>“Müşteri, İtameks veya İtameks’in distribütörlüğünü yaptığı markalar tarafından belirlenen Online Satış kurallarına uymakla yükümlüdür. İtameks kurallarda değişiklik yapma hakkına sahiptir.”</u>	- İnternet satışlarının kısıtlanması - İnternet satışlarına yönelik özel koşullar öngörülmesi	

- (61) İTAMEKS tarafından sunulan taahhütler, İTAMEKS’in revize edilen taslak bayilik sözleşmelerinin yanında, 4054 sayılı Kanun kapsamında dosya konusu rekabet sorunlarına ilişkin olarak bayileri bilgilendirmek amacıyla bayilere resmi yollarla gönderilecek bir bilgilendirme metnini de içermektedir. İTAMEKS tarafından sunulan taahhüt paketi kapsamında bayilere gönderilecek bilgilendirme metnine aşağıda yer verilmektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

H.4.3. İTAMEKS’in Sunduğu Taahhütlerin Değerlendirilmesi

- (62) 4054 sayılı Kanun’un 43. maddesinin üçüncü fıkrası şu şekildedir:

“Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”

²⁴ Dosya kapsamında rekabet sorunu teşkil ettiği değerlendirilen ve taahhütler kapsamında mevcut bayilik sözleşmesinden çıkarılan yahut değiştirilen cümleler altı çizili olarak ifade edilmiştir.

²⁵ Taahhüt edilen değişiklikler sonrası taslak bayilik sözleşmesinde değiştirilen ve sözleşmeye eklenen ifadeler altı çizili olarak vurgulanmıştır.

²⁶ Mevcut bayilik taslak sözleşmesi kapsamında İTAMEKS tarafından bayilerinin yeniden satış fiyatının belirlenmesine (YSFB) yönelik hükümler de yer almakta olup dosya kapsamında YSFB’ye ilişkin iddialar bakımından süreç uzlaşma usulü ile sona erdirildiğinden, YSFB iddialarına ilişkin herhangi bir değerlendirmede bulunulmayacaktır.

(63) 4054 sayılı Kanun'da taahhüt müessesine ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu doğrultuda, 2021/2 sayılı Tebliğ, 16.03.2021 tarih ve 31425 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüdün niteliği" başlıklı 9. maddesinin ikinci fıkrası sunulan taahhüdün değerlendirilmesi bakımından yol göstericidir: *"Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır ..."*

(64) Bu doğrultuda İTAMEKS tarafından sunulan taahhütler, taahhütlere konu rekabet sorunlarını giderecek şekilde orantılı, elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olup olmadıkları bakımından ayrı başlıklar altına değerlendirilmiştir.

İTAMEKS Tarafından Taslak Bayilik Sözleşmesinin Revize Edilmesine Yönelik Getirilen Taahhüdün Değerlendirilmesi

(65) Dosya kapsamında yapılan yerinde incelemeler neticesinde elde edilen Bulgu-1 ve Bulgu-3 incelendiğinde; İTAMEKS'in bayilerine yönelik taslak sözleşmelerinde bayilerinin aktif ve pasif satışlarına kısıtlamalar getirdiğini, çevrim içi satışlarına yönelik belirli satış koşulları öngördüğünü ve İTAMEKS'in onayı olmaksızın yeni bir fiziki yahut çevrim içi satış noktası üzerinden satış yapmalarını engellemeye çalıştığını gösteren bazı hükümlere yer verdiği görülmektedir.

(66) İTAMEKS'in taahhüt süreci öncesinde bayileri için hazırladığı taslak sözleşmelerde;

"(.....)" ve

"(.....)"

hükümlerine yer verilmektedir.

(67) İlgili sözleşmeler kapsamında İTAMEKS tarafından, nitelikli bir dağıtım sistemi bulunmaksızın bayilerine hem fiili hem de çevrim içi satış noktalarında gerçekleştireceği satışları kısıtlamaya yönelik hükümler getirildiği, çevrim içi satışlara ilişkin belirli koşulların öngörüldüğü ve bayilerine herhangi bir fiziki yahut çevrim içi satış noktası üzerinden yapacakları satışlar için İTAMEKS'e yazılı bildirimde bulunma zorunluluğu getirildiği görülmektedir. Görülebileceği üzere, söz konusu kısıtlamalar yalnızca aktif ve pasif satış yasağına ilişkin olmayıp bayilerin satış koşullarına yönelik kısıtlamalar da içermektedir. Bu noktada, sözleşmede yer alan ilgili hükümlerin alıcıların satış kanallarına getirilen kısıtlamalar bağlamında rekabet sorunu teşkil ettiği hususunda herhangi bir şüphe bulunmamaktadır.

(68) İlgili sözleşmeler kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunları bakımından, İTAMEKS tarafından gönderilen 25.11.2024 tarihli ve 59384 sayılı Taahhüt Metni'nde, İTAMEKS'in söz konusu sözleşmeleri hiçbir bayi ile akdetmediği, sözleşmelerin yalnızca taslak aşamasında kaldığı ve bayilerle olan çalışma şartlarının, toplantılarla ve e-posta yazışmalarıyla belirlendiği ifade edilmiştir. Teşebbüste yapılan yerinde incelemelerde de söz konusu taslak sözleşmelerin bayilerce akdedildiğini yahut bayilere İTAMEKS tarafından iletilindiğini gösterir herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Bununla birlikte, teşebbüs tarafından bayilerle akdedilmeyecek olan taslak sözleşmelerde dahi söz konusu hükümlere yer verilmeyeceği ve sözleşmenin Rekabet Hukukuna uyumlu olacak şekilde revize edileceği taahhüt edilmiştir. Taahhüt kapsamında ayrıca sözleşmelerde satış fiyat ve koşulları hususunda meydana gelecek değişikliklere ilişkin Kuruma bildirimde bulunulacağı da ifade edilmektedir.

- (69) Bu doğrultuda İTAMEKS tarafından sunulan taahhütler incelendiğinde, bayilere ilişkin taslak sözleşmelerinin mevcut versiyonunda yer alan

“(.....)” ve

“(.....)”

ifadelerinin taslak sözleşmelerden tamamen çıkarıldığı ve sözleşmeye eklenen

“(.....)” ve

“(.....)”

ifadeleri ile İTAMEKS'in, alıcılarının aktif ve pasif satışlarına ve satış koşullarına herhangi bir müdahalede bulunmayacağını açık bir şekilde taahhüt ettiği anlaşılmaktadır. Taslak sözleşmelerde gerçekleşen söz konusu değişikliklere yönelik taahhüdün, tespit edilen rekabet sorunu ile orantılı, bu sorunu gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu değerlendirilmiştir.

İTAMEKS Tarafından Tüm Bayilerine Resmi Bir Bilgilendirme Yazısı Gönderilmesine İlişkin Taahhüdün Değerlendirilmesi

- (70) İTAMEKS'in alıcıların satış kanallarına getirdiği kısıtlamalar yalnızca taslak sözleşmelerde yer alan hükümlerle sınırlı olmayıp söz konusu taslak sözleşmelerin yanında; Bulgu-2 ve Bulgu-4'te geçen yazışmalarda, İTAMEKS tarafından bayilerinin internet satışlarına doğrudan müdahale edildiğini gösteren uyarı mahiyetindeki ifadeler de dikkat çekmektedir. Nitekim Bulgu-2'de geçen yazışma içeriğinde “*Merhaba (.....) bey Yılbaşına kadar (.....) online satış yapmayacaktı öyle konuşmuştuk*” ifadeleri ve Bulgu-4'te yer verilen e-posta yazışmasında geçen “*Mamaroo 5.0 için tüm önlemleri alacağız ürünü seçkin noktalarda satacağız online pazarda ürün satışı yapan noktalara ürün çıkışı sağlamayacağız ,satılacaksa da anlaşma koşulları ve alım şartları mevcut şekilde olmayacak.*” ifadeleri ile İTAMEKS'in bayileri ile doğrudan iletişime geçerek bayilerinin internet üzerinden satış yapmalarının önüne geçmeye çalıştığı ve getirilen kısıtlamaya uyumu teminen ürün tedarik etmeme yahut internet üzerinden yapılacak satışlar için farklı alım ve anlaşma koşulları öngörme gibi yaptırımlara başvurduğu anlaşılmaktadır.
- (71) İTAMEKS tarafından gönderilen 25.11.2024 tarihli ve 59384 sayılı Taahhüt Metni'nde İTAMEKS'in söz konusu uygulamalara ivedilikle son verebilmek adına, 02.07.2024 tarihinde bayilerine ürünlerin, fiziki satış noktaları, çevrim içi pazar yerleri ve bayilerin kendi siteleri de dâhil tüm kanallardan serbestçe ve istenilen koşullarda satılabileceği ve bu hususta bayilere herhangi bir yaptırım uygulanmayacağına yönelik bir e-posta ilettiği ifade edilmiş olup söz konusu e-postanın yanında, İTAMEKS tarafından bayilerine resmi kanallar aracılığıyla (bayinin KEP adresi varsa KEP üzerinden, yoksa noter üzerinden) da bir bilgilendirme yazısının gönderileceği ve akabinde bu yazının gönderildiğini gösteren evrakın Kuruma arz edileceği taahhüt edilmektedir. İTAMEKS tarafından söz konusu bilgilendirme metninin aşağıdaki şekilde kaleme alınacağı belirtilmiştir.

(.....TİCARİ SİR.....)

- (72) Bilgilendirme metni kapsamında, İTAMEKS tarafından bayilerin fiziki ve çevrim içi kanallar üzerinden serbestçe satış gerçekleştirmelerinin önünde herhangi bir kısıtlama/engel bulunmadığının açıkça belirtildiği görülmekte, söz konusu metin ile bayilerin yapacakları aktif ve pasif satışlar ile satış koşulları bakımından sahip olacağı serbestiye ilişkin yeterli düzeyde bilgi sahibi olacağı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, söz konusu bilgilendirme yazısının gönderilmesine ilişkin taahhüdün tespit edilen rekabet sorunu ile orantılı, bu sorunu gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu değerlendirilmiştir.

İTAMEKS Tarafından Rekabet Hukuku Eğitimi Alınacağına Yönelik Getirilen Taahhüdün Değerlendirilmesi

- (73) İTAMEKS tarafından sunulan Taahhüt Metni'nde, yukarıda taahhüt edilen hususların yanı sıra İTAMEKS çalışanlarının rekabet hukukuna ilişkin farkındalıklarının artırılması amacıyla İTAMEKS'in yöneticilerine ve çalışanlarına soruşturma konusu eylemleri kapsayan bir eğitim verileceği de taahhüt edilmektedir.
- (74) İTAMEKS ile yapılan taahhüt görüşmelerinde ve Kuruma sunulan Taahhüt Metni'nde, teşebbüsün söz konusu eylemlerinin rekabet hukukuna vakıf olmaktan kaynaklandığı ve teşebbüse soruşturma açıldığına dair bildirimde bulunulana kadar teşebbüsün herhangi bir rekabet hukuku eğitimi de almadığı ifade edilmiştir.
- (75) Dolayısıyla söz konusu taahhüt ile teşebbüs çalışanlarına verilecek eğitimin rekabet bilincini artıracığı, böylelikle bilgi eksikliğinden kaynaklı rekabeti kısıtlayıcı eylemlerin önüne geçilebileceği, bu bakımdan anılan taahhüdün tespit edilen rekabet sorununu gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu değerlendirilmiştir.

İTAMEKS Tarafından Taahhütlerin Tevsikine Yönelik Getirilen Taahhüdün Değerlendirilmesi

- (76) Taahhütlerin etkin olması bakımından önem arz eden bir diğer husus da taahhütlerin kısa sürede uygulanabilir olmasıdır. İTAMEKS tarafından taahhütlerin kısa kararın tebliğini takiben 60 (altmış) gün içerisinde icra edileceği ve taahhütlerin yerine getirildiğini gösterir evrakın Kuruma 60 (altmış) gün içerisinde tevsik edileceği taahhüt edilmektedir. Söz konusu sürenin taahhütlerin kısa sürede yerine getirilebilirliği ve etkin bir şekilde uygulanabilirliği bakımından elverişli ve makul olduğu değerlendirilmiştir.

İTAMEKS Tarafından Verilen Taahhütlerin Genel Değerlendirilmesi

- (77) İTAMEKS tarafından sunulan taahhüt metni bir bütün olarak ele alındığında; İTAMEKS'in taslak bayilik sözleşmesini rekabet hukukuna uyumlu hale getireceği, hiçbir bayisinin aktif veya pasif satışlarına müdahalede bulunmayacağı, resmi bilgilendirme yazısı ile bayilerini satış mecraları ve satış koşulları konusunda serbest olduklarına ilişkin olarak bilgilendireceği ve ayrıca kendi bünyesi içerisinde rekabet hukukuna tam uyumun tesisi için rekabet hukuku eğitimi verileceği beyan edilmiş olup söz konusu taahhüt paketinin dosya kapsamındaki rekabet sorunlarını giderme konusunda orantılı, elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu değerlendirilmiştir.
- (78) Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler ışığında, İTAMEKS tarafından sunulan taahhütlerin kabul edilebilir olduğu, söz konusu taahhütlerin bağlayıcı hale getirilerek bayilerin satış kanallarına kısıtlamalar getirilmesi eylemleri bakımından soruşturmanın İTAMEKS açısından sonlandırılmasına karar verilebileceği kanaatine varılmıştır.

I.SONUÇ

(79) Rekabet Kurulunun 21.05.2024 tarihli ve 24-23/520-M sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma kapsamında;

- İtameks Dış Ticaret ve Pazarlama Anonim Şirketinin 25.11.2024 tarihli ve 59384 sayı ile sunmuş olduğu taahhütlerin dosya kapsamında tespit edilen ilgili rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olması nedeniyle kabulüne ve ilgili teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesine,
- İtameks Dış Ticaret ve Pazarlama Anonim Şirketinin sunmuş olduğu taahhütlerin yerine getirildiğinin kısa kararın tebliğinden itibaren 60 gün içerisinde Rekabet Kurumuna intikal edecek şekilde tevsik edilmesine,
- Bu çerçevede, 21.05.2024 tarihli ve 23-23/520-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturmanın bayilerin satış kanallarına kısıtlamalar getirilmesi eylemleri bakımından sonlandırılmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.